

[Bjørn Elmquist]

varetægtsfængsel, hvis de har et antal millioner kroner til deres rådighed.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Som svar på den sidste del af tillægs-spørgsmålene vil jeg sige, at jeg synes, spørgeren var inde på noget rigtigt. Problemet er sådan set ikke, hvorvidt det er rimeligt, at én, der har 5 mill. kr. at stille som sikkerhed, kan slippe for varetægtsfængslingen, mens én, der ikke har det, ikke kan. Hovedproblemet er, som spørgeren antyder, den ulighed, der består i, at den ene har 5 mill. kr. og den anden ikke har noget. Det interesserer i høj grad mit parti, og det er bl. a. baggrunden for, at vi taler om og ønsker at få gennemført noget som overskudsdeling.

Spørgeren spurgte mig bl. a., om jeg ville gå lidt mere ind i grundloven, og dér skal jeg blot citere fra § 71, hvor der står: »Enhver, der anholdes, skal inden 24 timer stilles for en dommer. Hvis den anholdte ikke straks kan sættes på fri fod, skal dommeren ved en af grunde ledsaget kendelse, der afsiges snarest muligt og senest inden tre dage, afgøre, om han skal fængsles« – og så kommer det afgørende – »og, hvis han kan løslades mod sikkerhed, bestemme dennes art og størrelse.« Grundloven forudsætter altså faktisk efter sin ordlyd, at dommeren skal have denne mulighed.

Jeg skal ikke her tage endelig stilling til en indgående fortolkning af grundloven, om man kunne udelade det i retsplejeloven, men efter ordlyden ville en dommer faktisk kunne sige, at han må have en mulighed efter den formulering, der er i § 71, for at afsige en kendelse om løsladelse mod sikkerhed, og jeg vil gerne give spørgeren ret i, at det ud fra en mere almen betragtning – helt bortset fra de almindelige lighedsbetragtninger, som jeg startede med at omtale – vil virke stødende på mange. Vi skal bestemt ikke have nogen form for amerikansk praksis indført i Danmark på dette område.

Men lad mig tilføje, at det er uhyre sjældent, at domstolene benytter denne bestemmelse, og hvordan det går i det konkrete tilfælde, vil vi altså se, når højesteret har taget stilling til sagen.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne endnu en gang takke justitsministeren, for jeg synes, at der i det sidste, han sagde, var et tilsagn, og jeg har stor forståelse for, at dette tilsagn skal formuleres meget blødt, når vi nu afventer højesterets kendelse i den konkrete sag.

Så langt, så godt, men jeg må nok sige, at jeg ville være meget overrasket, hvis der skulle være en forpligtelse for os til at have en bestemmelse som denne i retsplejeloven, fordi det står i grundloven på den facon. Det bør nok underkastes en meget varsom og meget omhyggelig juridisk fortolkning.

Da man i 1977-78 havde retsplejeloven til revision herinde i folketinget, skrev man bl. a. denne paragraf om, ellers er det en bestemmelse, der, så vidt jeg kan se af det, jeg har gravet frem, går helt tilbage til 1916. I øjeblikket beskæftiger vi os meget med afsøningskapacitet, og dengang man drøftede denne sag – ikke så konkret lige præcis dette spørgsmål – talte man om varetægtsurrogater, og det var bl. a. med henblik på også at spare noget på behovet for, at folk kom til at sidde inde.

I den forbindelse vil jeg spørge justitsministeren, om han ikke er enig i, at det er meget lidt, man kan spare via denne bestemmelse, al den stund vi kan se, at der de sidste to-tre år har været én eller to sager.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Jeg vil gerne gentage det, jeg havde lejlighed til at sige i anledning af en anden debat i går her i folketinget, nemlig at det, når det drejer sig om retshåndhævelse efter gældende ret, ikke er sparehensyn, der skal være afgørende. Det er det ikke, når det drejer sig om at nedsætte straffene for berigelseskriminalitet, og slet ikke her naturligvis, for her spiller det, som spørgeren siger, slet ingen rolle, når vi ser på kapacitetsproblemerne.

Det, vi ønskede dengang, var i al almindelighed at få nedbragt antallet af varetægtsfængslinger. Derom kan jeg sige, at det har ligget højt en periode, men i øjeblikket er det et godt stykke nede under, hvad det har været de sidste måneder. Det tyder altså på, at vi er inde i en udvikling, som i hvert fald i disse måneder forekommer rimelig ud fra det, der var intentionerne, dengang vi talte om dette. Men det kan skyldes årstiden eller andre ting; det kan vi ikke sige med sikker-